

Marko Kilpi kok

Kirjallinen kysymys koulukiusaamisen ennaltaehkäisyn selkeistä toimintamalleista

Eduskunnan puhemiehelle

Kiusaaminen on sitkeä ongelma, joka pesii edelleenkin yhteiskunnassamme ja kouluyhteisöissä. Vastikään Vantaan Kytösuon alakoulusta paljastui tapaus, jossa koululaista oli kiusattu hyvin intensiivisesti pidemmän aikaa ja kiusaaminen oli yltynyt pahoinpitelyyn, jossa kiusattu menetti tajuntansa. Kysymys kuuluu, onko koulutuksen järjestäjä puuttunut riittävällä ja tehokkaalla tavalla kiusaamistilanteeseen. Vaikuttaa siltä, että ei.

Kuten niin monen muunkin ongelman kohdalla, myös kiusaaminen muuttaa ilmiönä jatkuvasti muotoaan ja kehittyy. Meidän on kamppailtava lannistumattomasti kiusaamista vastaan, sillä pahimmillaan kiusaaminen voi jättää jälkeensä koko elämän mittaisia, syviä vaurioita. On myös muistettava, että kiusaaminen jättää myös kiusaajaan jälkensä.

Kiusaaminen kehittyy, ja silloin myös kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamistilanteiden hoitamisen on kehityttävä. Kouluissa on omat ohjeensa ja toimintatapansa kiusaamistilanteiden hoitamiseen. Useassa Suomen kaupungissa tilanne on se, että käytännöt eivät ole yhtenäisiä, vaan jokainen koulu saa rakentaa toimintansa kiusaamisen suhteen mieleisekseen. Se tarkoittaa sitä, että yhdessä koulussa käytännöt toimivat, toisessa eivät. Koulut saattavat sijaita samassa kaupunginosassa, jopa näköyhteyden päässä toisistaan, mutta siitä huolimatta erot ovat huomattavat. Tässä piilee kaiken muun lisäksi merkittävä tasavertaisuusongelma.

Kiusaamiskäytäntöjen hoitamiseen pitää olla selvä, vastuullinen taho, joka vastaa toiminnasta ja sen aktiivisesta kehittämisestä. Kiusaamistilanteiden hoitamiseen pitää ottaa paremmin mukaan eri yhteistyötahoja. Kaupunkiorganisaatiossakin on toimintoja ja toimijoita, joita voidaan käyttää menestyksellä kiusaamistilanteiden hoitamiseen, mutta niitä ei hyödynnetä. Tämä johtuu edellä mainituista syistä. Sovittelutoimi on hyvä esimerkki monessa kaupungissa olevasta omasta palvelusta, jota ei kiusaamistapausten hoidossa käytetä hyväksi.

Yhtenäisten valtakunnallisten toimintatapojen puute asettaa oppilaat eriarvoiseen asemaan, ja tästä syystä perusopetuslain edellyttämä turvallinen opiskeluympäristö ei toteudu. Yhteiskunnan on otettava selkeämpi ja tiukempi ote kiusaamisongelman hoitamisessa, ja meidän tulee tehdä kaikkemme, että lapsemme saavat opiskella turvallisessa ja innostavassa kouluympäristössä ilman jatkuvaa pelkoa kiusatuksi tulemisesta.

Kirjallinen kysymys KK 678/2020 vp

Voisimme ottaa mallia Ruotsista, jossa koulukiusatulla on mahdollisuus saada rahallista korvausta koulutuksenjärjestäjältä, jos koulutuksenjärjestäjä ei ole puuttunut kiusaamiseen tarpeeksi tehokkaasti. Vantaan tapauksessa tilanne vaikuttaa sellaiselta, että tällainen menettely voisi tulla kyseeseen. Kiusaaminen on jatkunut siinä määrin pitkään ja siinä on käytetty kaikkia menetelmiä, joita kiusaamiseen liittyy sosiaalisen median hyväksikäytöstä lähtien, eikä koulutuksenjärjestäjä ole pystynyt asiaan tuloksellisesti puuttumaan eikä näin ollen varmistamaan turvallista koulunkäyntiä.

On asetettava selkeät vaatimukset ja tavoitteet ja seurattava niiden toteutumista. Korvausvastuun uhka voisi olla riittävän tehokas keino saada koulutuksenjärjestäjät puuttumaan kiusaamistapauksiin tuntuvammin ja toimivammin keinoin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että saadaan valtakunnallisesti yhtenäiset ja velvoittavat toimintamallit koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja koulukiusaamistilanteiden hoitamiseksi ja

mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että koulutuksenjärjestäjä voidaan saattaa korvausvastuuseen, mikäli riittäviin toimenpiteisiin kiusaamistilanteen hoitamiseksi ja lakisääteisen turvallisen koulunkäynnin turvaamiseksi ei ole ryhdytty?

Helsingissä 22.9.2020

Marko Kilpi kok